

Rahandusministeerium
Mart Võrklaev
info@rahandusministeerium.ee

Teie 09.11.2023 nr 13-1.1/6798-1
Meie 28.11.2023 nr 22218

Eesti Kindlustusseltside Liidu kommentaarid finantskriisi ennetamise ja lahendamise seaduse ning teise seaduste muutmise seaduse eelnõu osas

Lugupeetud Mart Võrklaev

Eesti Kindlustusseltside Liit (EKsL) tänab võimaluse eest tutvuda ja esitada meie poolsed kommentaarid ja küsimused eeltoodud eelnõu osas.

1) KindITS § 138. Kindlustusandja ümberkujundamine

Paragrahvile soovitakse lisada uus lõige, mille kohaselt ei ole kindlustusandjate piiriülene ümberkujundamine lubatud. Piiriülene ümberkujundamine tähendab, et Eesti äriühingu saab ümber kujundada lepinguriigi äriühinguks. Arvestades, et finantssektoris teenuse osutamiseks peab isikul olema tegevusluba, mille ta saab asukoha finantsjärelevalve asutuselt, ei ole tarbijakaitse seisukohast asjakohane olukord, kus kindlustusandja viib tegevuse ja kindlustusportfelli üle teise lepinguriiki, kus tal puudub vastava lepinguriigi finantsjärelevalve asutuse luba selles riigis kindlustusteenuse osutamiseks. Samas ei ole tal võimalik tegevusluba taotleda, kui ta on alles Eesti registrisse kuuluv äriühing. Seega kindlustusvõtjate ja kindlustatute kaitse seisukohast ei ole võimalik tagada, et piiriülese ümberkujundamise korral oleks viidatud isikute huvid piisavalt kaitstud. Alternatiiv on asutada lepinguriigis uus kindlustusandja, kellega Eesti kindlustusandja ühineb või kellele Eesti kindlustusandja annab kindlustusportfelli üle. Sellisteks olukordadeks näeb KindITS ette ka vastava regulatsiooni klientide kaitseks. Euroopa Parlamendi ja Nõukogu Direktiiv (EL) 2019/2121, millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132 seoses äriühingute piiriülese ümberkujundamise, ühinemise ja jagunemisega põhjenduspunkti 57 kohaselt ei tohiks viidatud direktiiv mõjutada liidu õiguse kohaldamist, mis reguleerib krediitvahendustevõtjaid ja teisi finantsettevõtjaid, ega vastavalt kõnealusele liidu õigusele kehtestatud liikmesriigi õigusnormide kohaldamist. Kindlustustegevust reguleeriva Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ peaeesmärk on kindlustusvõtjate ja soodustatud isikute asjakohane kaitse (põhjenduspunkt 14). Seega on kindlustusandjate piiriülese ümberkujundamise piirang kooskõlas eelnimetatud direktiivi põhimõttega, et tagada tuleb kindlustusvõtjate ja soodustatud isikute kaitse.

EKsL-i hinnangul ei ole lisatava kitsenduse põhjus selge ja lisaks ei ole selge selle kitsenduse kooskõla EU määruse nr 2157 /2001 ja Euroopa Liidu Nõukogu määruse (EÜ) nr 2157/2001 «Euroopa äriühingu (SE) põhikirja kohta» rakendamise seaduse nõuetega. Kindlustusandja tegevuse üleviimisel teise lepinguriiki on eelduslikult kaasatud mõlema lepinguriigi järelevalveasutused, kes võivad portfelli üleviimisele seada lisatingimusi/kõrvaltingimusi, tagamaks kindlustusvõtjate kaitse uues tegevuskohas vähemalt samaväärses ulatuses kui seda oli endises ettevõtte asukohas. Võttes arvesse eeltoodud jääb ebaselgeks lisatava kitsenduse vajalikkus.

2) KindITS § 257¹. Digitaalse tegevuskerksuse nõuete rikkumine

Seadust soovitakse täiendada uue karistusnormiga, mida Finantsinspeksioon saab kohaldada DORA määruses sätestatud nõuete rikkumise korral. Nimelt on DORA määruse artikli 50 lõikes 3 sätestatud, et liikmesriigid kehtestavad õigusnormid, milles sätestatakse asjakohased halduskaristused ja parandusmeetmed määruse rikkumise puhuks, ning tagavad nende tulemusliku rakendamise. Sama artikli lõikes 4 punktis c on sätestatud, et liikmesriigid annavad pädevatele asutustele õiguse võtta mis tahes liiki meetmeid, sealhulgas rahalisi meetmeid, tagamaks, et finantssektori ettevõtjad jätkavad õigusnormide järgimist. Eelnõuga nähakse ette, et füüsilise isiku korral on võimalik karistada rahatrahviga kuni 5 000 000 eurot või kuni kahekordse väärteto tulemusel teenitud kasule või ära hoitud kahjule vastavas summas ning juriidilise isiku korral karistatakse rahatrahviga kuni 5 000 000 eurot või kuni kahekordse väärteto tulemusel teenitud kasule või ära hoitud kahjule vastavas summas või kuni kümme protsenti juriidilise isiku või tema konsolideerimisgrupi konsolideeritud käibest.

Uue planeeritava paragrahvi lõike 1 sõnastuses on viidatud järgmistele DORA määruse nõuete rikkumistele:

- art 5–14: IKT- riski juhtimine;
- art 16–18, art 19 lõiked 1–5: IKT intsidentide haldamine ja liigitamine ning nendest teavitamine;
- art 24, 25, art 27 lõiked 1–8: digitaalse tegevuskerksuse testimine;
- art 28 lõiked 1–8, art 29, art 30 lõiked 1–4: kolmandast isikust tuleneva IKT-riski juhtimine;
- art 42 lg 3: kolmanda isikuga seotud riskide arvesse võtmine

EKS L soovib teada, et miks just selliseid trahvimäärasid peetakse tulemuslikeks, proportsionaalseks ja hoiatavateks? Kuidas suhestuvad antud karistusmäärad Euroopa Liidu teiste liikmesriikide (sh Eesti lähiriikide) poolt rakendatavatesse karistusmääradesse samalaadsete tegude eest ja kuidas on hinnatud vastavate karistusmäärade proportsionaalsust Eesti kindlustusturu mahu suhtes?

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/
Mart Jesse
Eesti Kindlustusseltside Liidu
juhatuse esimees